

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG: Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet, hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. <small>Kéziratok nem adtnak vissza.</small>		Felölős szerkesztő: Dr. MOLNÁR GYULA.	KIADÓHIVATAL: Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban, hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők és ezek díjai fizetendők.
Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt. Néptanítónak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.		Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és esütőrtökön.	

Az ígélet földé.

Szilágyi Dezső programbeszéde tölti be Magyarország minden zugát. Nincs eszme, a mely háttérbe ne szorulna e beszéd előtt.

Tízennégy év óta a nemzet nem hallott ily lelkes szót, — az igazi szabadelvűség szelleme szólott Szilágyi ajkairól.

Szilágyi megmutatta nekünk az ígélet földét. Nincs párt, nincs véleménykülönbség, mindannyian aláírjuk szóról-szóra mindazt, a mit Szilágyi elmondott. — Pedig nem mondott újat, — s nem tért el egy betűnyire se attól, a mit ellenzéki korában hirdetett. — Hová jutottunk volna, ha e lángeszű férfiú 14 év óta áll vala az igazságügyi kormányzat élén, Pedig Szilágyi programja hosszú évekre kiható munkát tár elébünk. Eszméinek megvalósítása időt követel.

A nemzet azonban kifogyott a türelemből s felő, hogy az óriási lelkesedést, melyet Szilágyi programja kellett, hovahamarabb a esüggedés fogja fölvaltani, mert várni többé nem tudunk, s Szilágyi nem barátja a kalandos experimentálók. A mit ő alkotni akar, azt erős fundamentumra akarja fektetni, hogy annak maradó bése legyen.

A szóbeliség és közvetlenségre alapított polgári és bünvádi eljárás nagy idejét akarja megvalósítani. Lassú, de biztos léptekkel készül előrehaladni. Elkezd a járásbírósgónak s azok illetőségét körül szélésebb alapokra fektetve — tárgyalásaikban érvényre fogja juttatni a szóbeliség és közvetlenség elveit. A járásbírósgók ítélletei ellen egyfokú fellebevezést kontemplál a kir. törvényszékekhez, a hol ismét szóbeli eljárás alapján hozatik meg az ítélet, mely ellen csak semmisségi panaszsal lehetne élni a kir. curiához.

Azután jönne a kir. tábla reformja a decentralizáció alapján.

A kir. tábla nemcsak fölöttes forum, de hatékony ellenőrző közege is lesz. Minden vidék kir. táblája meg fogja tudni bírálni azt, hogy mely járásbírósgó s

kir. törvényszék végzi feladatát lelkiismeretesen s ismerni fogja az egyes bírák ténykedéseit. Holott a jelenlegi helyzet mellett, — egy-egy járásbírósgó s annak egyes bírái minden harmadik-negyedik évben jutnak egy és ugyanazon tanács bírálata elé.

Végül jó az esküdtszéki intézmény behozatala, mely be fogja telőzni az új épületet.

E mellett nem feledkezett meg Szilágyi arról sem, hogy az ország alkotmányos jogai illusoriusak a rossz választási törvény folytán. Megígérte, hogy az új választásokig a képviselőválasztások elbírálásáról törvényjavaslatot fog a ház elé terjeszteni. Egy sokat emlegetett s az ellenzék részéről régóta kért törvény is készülöben van: a katonai büntető eljárás. Mindez oly ígélet, — mely Szilágyi ajkairól — az ország teljes bizalmával tállkozik, s Szilágyi évek hosszú sora óta nem tapasztalt tisztán lelkesedés központja volt a képviselőházban.

Igaz ugyan, hogy a kormánypárt hallgatag s hideg tartózkodással fogadta Szilágyi programbeszédét, a miből kitesztett Tisza Kálmán féltékenysége.

Az is igaz, hogy a kormánypárt magavelete azt a benyomást tette az országgra, hogy Szilágyi reformterveivel kieszes okokból eredő akadályokra fognak találni Tisza részéről.

De végre is az ország közvéleménye Szilágyi mellett van, s Tisza sokkal óvatosabb, hogy sem e közvéleménnyel a nyilt harcrazt fölvegye. Alattomos és kevély utakon sikerült neki elég gyakran a közvéleményt meghamisítani, de Szilágyi programja nem tűr alattomos áskálódást, s meg vagyunk róla győződve, hogy nihelyt érezn fogja a kulissza mögötti intrikák súlyát, legott lerántja Tiszáról az alázatost.

Az ellenzék fényes tanúságot tett arról, hogy nem a személyek ellen harcolt annyi év óta, hanem az elve ellen, mert Szilágyi elveit hirdette. Szilágyival együtt — s a mint ezen elvek uralmora léptek, lemondott minden opponálásról, de kész egész erejével támogatni azt a kormányzati külön törekvést, mely czélja megvalósítását helyezi kilátásba.

Egy kissé furcsán érezhette magát Tisza Kálmán, hallván a szabadelvűség e tiszta nyilatkozatait, e bátor harcezi kiállását, mely hatad izent a multnak s midőn a jövő képét fölirta előttünk, egyuttal lesújtó kritikát gyakorolt az eddigi kormányzás ténykedései fölött.

Szilágyi Dezső beszéde

— a képviselőház május 29-iki ülésében. —

Azon epochalis jelentőségű beszéd — melyet lapunk vezércikkében méltattunk, megerdemli, hogy a mennyre lapunk szók kerete enged, reprodukáltságok általunk is. Kivonatossan közöljük olvasóink számára a beszédet, hogy legalább főbb vonásaiban emlékeztetükbe vészhessék.

Mindenekelőtt a költségvetésben eszközölt változtatások indokait fejtegette. Hosszan szakszertűen előadta, hogy a pótéltérítés folytán kért nagyobb anyagi segélylelyel, mit szándékozik elérni. Ez röviden kir. táblánál fálhalmozódott hátralekék megszüntetése, egy második államtitkári állás szervezése, az erdélyi részeken folyamatban levő birtokrendezési ügyek befejezhetése czéljából keletkezett.

Beszélt a gyámhatósági ügyeknek a bíróságok jogkörébe való áttételéről — mondván, hogy ez az örökösödési eljárással és a családjuggal kapcsolatos fogja a törvényhozás figyelmét magára venni.

Beszélt a most divó börtönrendszeréről, melyet elítélt, de melynek megjavítását anyagi helyzetünk megjavításától tette függővé. Ezután beszédét így folytatja:

„Ezt tehát most mellőzve, áttérek arra, a mi ugy látom, részint nyíltan kifejezett, részint halgatolagos kívánsága a háznak és a házon kívül levő közvéleménynek: a reformtervek körvonalozására. (Halljuk! Halljuk!)

Fenyvessy Ferenéz: 14 év után valóhára! Pauler! Porezell! Fabiny!

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter: Én igazolni tartozom azt a kifejezést, a mely amott (a baloldala mutat) nem helyeslést gerjesztett, t. i. hogy későbbben óhajtottam volna nyilatkozni. Azért óhajtottam volna ezt, mert ismerem az ilyen tervezetek természetét: azokat legjobb mindig egy konkrét javaslatba foglalni, mert akkor teste, alakja van a dolognak. (Helyeslés a jobboldalon.) Különbön a tervezetek könnyen határozatlanok, könnyen a szükséges előfeltételek nélkül, nem szándékosan, de mégis könnyelműen történnek, (Egy hang a szélsőbaloldalon: Fabiny!) de nem idézhetik elő sem a megnyugvás, sem a bizalom azon

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Hogyan jutott Matongó a bájos Kanyerának, Mpvapva leányának, kezéhez?

Haj-haj!

Abban a boldog országban, a hol örökös kánikula forralja a vizeket és a pizangfák árnyéka alatt ingyen lehet húsólni, kevés olyan szép leány volt, mint Kanyera, a fehérhajú Mpvapva leánya.

Európai csizmánának sohasem volt olyan fekete súbick a szárán, mint a milyennek kisúbecikolta a természet a bájos Kanyerának minden idomát. Termete egyenes volt, mint a páma; ajkainak csókját tenyérnyi széles helyen lehetett érezni, kővér kezei akkorak voltak, mint egy jól kifejlett cukordinnye, s ha a lábait ültében a sarkára támasztotta, nem volt olyan szerencsés szív, a melyet szép talpaival egyszerre el ne büvölt volna.

Két afrikai gavallér kurizált titokban a bájos Kanyerának: Matongó és Suna.

Hogy Kanyera melyiket szerette, azt tőle sohasem kérdezték, s így az szüzi szívének örök titka maradt.

Szép, deli ifju volt mind a kettő; puha fekete gyapjút viseltek a fejükön, és Matongó ruházatul egy tarka nyakkendő is, a mit egy utazótól csent el.

Matongó büszkén hordta ezt a nyakkendőt a térde kalácsa fölő kötve s lenézte Sunát, a ki ruházatul csupán három honi kakastollat viselt a hajában. Viszont Suna is lenézte Matongót, mert az ő orrában nagyobb rézkarika volt, a hátára meg ricinuszt volt festve.

Egy napon megkérdezte a két gavallér Mpvapvát, hogy mi a leány ára?

— Hat fehér ökor, — felelte Mpvapva büszkén.

A két gavallér szomorúan sompolygott odább.

Kanyera a kapu mellett levő banánfa levelei között hal-

lotta ezt a szóváltást és egy fél kókuszdíó hejat telessöpög-tetett a könyveivel.

Háromszor újult meg a hold ez után a szóváltás után.

Ez idő alatt az öreg Mpvapva huszonháromszor kergette meg a ház körül ólalkodó fiatalokat, sőt Matongónak egyszer ugy az inához vágott egy kiszáradt agyagdarabot, hogy Matongó hét nap, hét éjjel nyugótt belé.

Egy holdvilágtalan éjen, midőn csupán a fehér csillagok bujtak ki az égnék fekete paplana alól, hogy az öreg Mpvapva kunyhóját bámulják, Matongó négykézláb odacsuszott a kerítés mellett levő banánhoz.

Az volt a szándéka, hogy az éjmadár énekét utánozva kicsalja Kanyerát a nádyosolyából és elmondja neki, hogy az ökröket nem képes előteremteni, azután pedig rábeszéli, hogy szőkjének el és építsenek kunyhót maguknak a kék hegyek tulsó oldalán.

Azonban mikor fölért a banánfa derekára, valami sötét alak ijedt mozdulatot tett fölőtte.

Matongó azt hitte, hogy valami pirosfenekű majom lopódzott a fára, hogy megdézsmálja a banánokat, miért is óvatosan egy félreesső ágra húzódtott és egy jól irányzott banánnal oldalba vágta a sötét alakot.

Egy nagy nyekkenés volt a felelet.

Hanem aztán csakhamar öfelé is szállt egy emberfej nagyságu banán és ugy találta a háta közepén, hogy csaknem lefordult a fáról.

Matongó egyszerre tisztában volt, hogy nem majommal van dolga.

— Te vagy, Suna? — kérdezte halkán.

— En vagyok, Matongó, — szólott alá a felelet.

Egy percre mind a ketten elhallgattak.

Ez alatt a perc alatt Matongónak fúrangoz terv játszotta át az agyavelejét.

— Valamint mondanék neked, — szólt hizelő hangon Sunához.

— Fulem nyitva van, — felelt Suna.

Matongó fölcsuszott hozzá a banánfa tetejére.

Suna roszat gyanitva mászott odább az ágak között.

— Meg akarlak ajándékozni a térdem diszével, — szólt Matongó és levette a térdéről a nyakkendőt.

Suna kinyújtotta a kezét.

Ebben a pillanatban Matongó szemefehére megvillant: elkapta a Suna kezét, azután a derekát és nagyot ordítva rántotta le Sunát az ágról.

Mind a ketten lezuhantak a banánlevelekkel borított földre.

Itt aztán Matongó segítségért ordított és a Suna géggjét szorongatta.

A kunyhóból csakhamar kirohant az öreg Mpvapva és a családja.

— Tolvajt fogtam, Mpvapva! — kiáltotta Matongó. — El akarta lopni a banánaidat és mérget akart önteni a kutadba! Az öreg Mpvapva csöpp hítja, hogy el nem sápadt a haragból.

— Gazember! kiáltotta dühtől vacogó fogakkal.

Suna mentegetni akarta magát, de az öreg megfogta és kitaszította az udvarból.

Azután a Matongó, nyakába borult és így szólt:

— Derek Matongó, fiammá fogadlak! — És odalökte az örömtől mosolygó Kanyera karjaiba.

Suna látta ezt a nádkerítés mögül és a szíve elszorult. Késérü hangon kiáltotta be Mpvapvának;

— Minek is volna neked az ökor, Mpvapva? — Elég hat-ökor vagy te magad is!

Gárdonyi.

fokát, a melyre szüksége van annak, a ki valóban nagy reformokat — melyek csak a ház, még pedig pártkülönbség nélküli támogatása mellett létesíthetők — akar az igazságügy terén kezdeményezni. (Helyeslés.)

De én engedek a t. ház csaknem egyértelmű kívánságának (Halljuk!) és igyekszem általánosságban bár, de azzal a határozottsággal nyilatkozni, hogy a t. ház egészen tájékozva legyen legalább főbb vonásai aról, a mire én a t. ház munkásságát iránynyi kívánom, valamint arról is, hogy minő sorrendben kívánom a célt megvalósítani. (Halljuk! Halljuk!)

A létesítendő igazságügyi reformok alkatelemeit háromban találtam.

Az egyik az anyagi jog terére tartozik; a polgári törvénykönyv megalkotása s ehhez hozzá kell sorolnom a büntetőtörvénykönyv az eddigi gyakorlati tapasztalatok alapján nem annyira revizióját, mint novellaris megváltoztatását, mert ily irányban indítá meg t. elődom az előmunkálatokat.

A második alaktelem a bírói szervezetnek kiépítése és átalakítása. De ezzel a legszorosabban kapcsolatban van — mert hiszen az átalakítást az teszi szükségessé — a két nagy organikus reform a büntető és polgári törvénykezés terén; t. i. a szóbeli és közvetlen büntető és polgári eljárás. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalról.) Behozatala.

Igen röviden megmondom az okát is, miért kell ez eljárást behozni, miért nem szabad azt a távol létesítendő kódéba utasítani. (Halljuk!) Mindenekelőtt igen egyszerű, de elegendő okból t. i. abból, mert ezzel az igazságszolgáltatás határozottan jobb lesz. (Általános helyeslés.) Ha ez az ok nem volna, ha ez teljesen bizonyos nem volna: semminemű egyéb tekintet nem indokolhatná, hogy ily nagy organikus reform behozassék.

Miért lesz jobb az igazságszolgáltatás? Azért, mert ugyanazon minőségű bírói erőket is felvéve, pedig azok minőségét is fokozni szándékozunk, magában az eljárás formáiban sokkal több mód és biztosíték van arra nézve, hogy a bíró a ténykérdésekre behatároljon; (Ugy van!) hogy azokat jobban megállapíthassa, (Helyes!) hogy a jogkérdést teljes elágazásában és összefüggésében felfogja és helyesebben eldönthesse. (Helyes! Helyes!) Ézrt lesz jobb.

Míg az írásbeli eljárás mellett az eljárás természete szorítja az ügyvédet arra, hogy az igen sokszor ne a tisztába hozatalra (Ugy van!), hanem az összehívására igyekezzék. (Élénk helyeslés.)

Ami pedig a feleket illeti, határozott állításokra becsátkozni nem akarok, de azt az egyet merem mondani, hogy biztosítani kell, hogy a felek kevesbe kerüljen a perkedés akkor, midőn a tartozásban levő nem rossz akaratu, midőn az nem akarja kijátékozni, buzni, halasztani az igazságszolgáltatást. (Helyeslés.) Ennek irányában lehető olcsó legyen az eljárás. Legyen olcsó az apró ügyekre nézve. (Élénk helyeslés.) a melyek különösen a nagy néposztályoknak mindennapi bajaival fűgnek össze. (Igaz! Ugy van!) Legyen olcsó az eljárás a világos és hiteles okiratokra épített ügyekre nézve. Legyen olcsó a végrehajtás.

Ennél a fokozatos előhaladással három dolgot kell szem előtt tartani. Az egyik az, hogy mindaz, ami fokozatosan történik, legyen maradandó és oly alkotás, mely a nagy organikus reformokba beleillik és változatlan marad. (Élénk tetszés és helyeslés.) A második az, hogy lehető legkisebb mértre szállítottassék az azon átmeneti ingadozás és zavar, mely kikerülhetetlen, ha egyik rendszerből egy teljesen különböző rendszerbe átmenet történik, főleg oly kényes organizmus terén, a minő a jogi. (Élénk tetszés és helyeslés.) A harmadik végre az, hogy miután a bírói szervezetnek és eljárásának reformja nemcsak a jogorvoslatoknál — ott leginkább — de ma pontosan is a legszorosabban összefűg, semminemű előhaladás az eljárásokban nem történik, a bírói szervezetnek előkészítése s erősítése nélkül. (Helyeslés.) Ha ezt a hármat szem előtt tartjuk, akkor azt hiszi, hogy biztosan és határozottan haladunk.

Mik lennének tehát ezek a fokozatok? Három csoportba lehet elkülöníteni azon reformokat, melyekből végleg össze fog alakulni a nagy átváltozás. Az egyikbe tartoznak ezek közül a járásbíroságoktól az illetőségükhöz tartozó polgári peres ügyekben a felekvélt behozatala szóbeli eljárás mellett a törvényesekhez, még pedig a szóbeli eljárásnak teljes életbelepítésével ezen fórumokon (Általános helyeslés), oly módon, hogy a törvényszékek itelete — hogy általános szóval éljen — ténykérdésben végleges legyen és a törvényszékek csak jogkérdésben a revizió jogorvoslatára engedtek meg, nem a királyi táblához, hanem a kirárhoz. (Élénk helyeslés.) Kombinálva ezzel, egyidejűleg meg volna alkotandó a járásbíroságok hatáskörének végleges megállapítása ugy, hogy az a nagy organikus átváltoztatásnál állandó maradjon. (Helyeslés.)

Az alaki eljárás egyszerűsítését a kompetenzia-kérdések szabatos megoldásával kapcsolja össze, meghatározván, hogy a természetüknek hogya törvényszék elé tartozó ügyeken kívül minden vagyonny a járásbírosághoz tartozzék. Es ha a két fokon az ítelet egybehangzó, a felsőbb bíróságnak csak a jogi kérdésben való revizió volna fenntartandó. (Helyeslés.) Az eljárás egyszerűsítése alatt a rendes peroktól eltérő különös formákat ért. Milyen volna az intési eljárás, mely a kielégítést a hitelző száma gyorsítja, könnyíti a bírák terhéen és olcsóbb is. (Általános helyeslés.) E formával kívánja kombinálni a bagattell-eljárás reformját is, valamint a jogorvoslatok némi tágítását, nehogy a lényeg flagrans megsértése formai korrektséggel mellett lehető maradjon. (Élénk tetszés balról.) Ézzel összefűg a királyi táblák szétosztása, kombinálva az ujjorvoslatok rendszerrel és a sajtó-szküdszéki eljárás reformjával. Az esküdszéki intézménynek a bírádi eljárásra kiterjesztését nem igéri rögtönösen, de a reformot az eljárás terén az esküdszéki nélkül befűjezotnek nem tartaná és reméli, hogy attól nem hosszú idő választ el. (Élénk helyeslés balról.) A választandó utat és módot akkor fogja megjelölni, ha kész javaslattal és reform-tervvel állhat a ház elé. Egyelőre csak annyit jegyez meg, hogy a sajtó-szküdszéki reformjánál a sajtó-szabadságot érintetlenül hagyja (Általános helyeslés) és csak az

eljárást kívánja mentül előbb reformálni. (Zajos helyeslés.) Az alaki reformok betetése az szóbeli peres eljárás teljes életbelepítésével lesz és ezt szónok a bíróságok valamennyi fórumára kiterjeszteni kívánja. Ezzel a reformmal ki volna építve minden bíróság hatásköre és eljárása, beletudva a járásbíroságokét is. Es akkor lesz a kormány feladata, hogy az ily bíróságok szelleme szeriüt helyezze el a bíróságokat és ezt törvénybe íktassa. (Helyeslés balról.)

A polgári törvénykönyv elkészítését így tervezi, a ház előtt fekvő örökési javaslattal öszig fűggeből kéri tartani, addig elkészül az elkészítendő életbelepítésű törvény s tán az örökési eljárásról szóló is, mely már szintén munkában van. Munka alá kerültek továbbá a törvénykönyv egyéb elemei, még a családi jog is. E tervezetek egy állandó bizottság reviziója alá bocsátktatnak, ugy a szerkezetre, mint a nyelvre vonatkozó teljes összhang elérése céljából s a reform kifűg terjesztési a kötelmi jogra a kereskedelmi törvénykönyv reviziójával. (Élénk tetszés balról.)

A büntető kodexon csak novellaris uton kíván javítani, mert kodexek csak nagyon fontos és gyakorlati okok miatt változtatandók meg alapjukban, nehogy a bírói és ügyvédi kar folytonos ujj rendszernek tanulmányozására és alkalmazására pazarolja erőjét.

Az ügyvédi rendtartás reformjáról a részletkérfog nyilatkozni, itt csak azt jegyzi meg, hogy a bíróságok reformja az ügyvédi karra is hatással leend. Különösen sokat vár e nemben a szóbeli eljárástól és reméli, hogy e két tényező viszonya egymáshoz ugyanazon módon munkálkodó két tényező viszonyának fog megfelelni, megkönyvitve az átélést az ügyvédi karból a bíróiba. (Helyeslés balról.)

E reformok valósítása nagyrészt pénzkérdés. Az igazságügyi térea nem képez kivételt az öszes kormányzatban, főleg ha ennek főfeladata az államháztartás rendezése. A reformokat tehát ugy kell életbe léptetni, hogy az állam nagy financiaiis célja esorbát ne szenvedjen. (Élénk helyeslés.)

Összefoglalva az elmondottakat, bizonyosra veszi, hogy e reformok folytán a jogszolgáltatás sulypontja az alsó bíróságokra megy át. Ennélfogva a siker érdekében szükséges, hogy az első bírósági organizmus megerősítették és ujj falazataira előkészítessék. Ez pedig abból áll, hogy az eljárás sulypontja a vezetésben állván, biztosítani kell a bíróságok számára kítűnő és arra való elnököket és elnökhelyetteseket. (Élénk helyeslés balról.) e ki-váló bírói erőket pedig arról, hogy állomásuk változtatása nélkül rangban és fizetésben emelkedni fognak. (Hosszantartó zajos helyeslés.) Ezzel kapcsolatban korlátozni kell a járásbíroságoknál is az albirák alkalmazását, mert ez a forum, melynek határozatai nagy részt azonnal végrehajthatók és némelyek ellen aig van jogorvoslat, ne pályakezdők, hanem a legerősebb és legönállóbb bírák számára legyen fenntartva. (Élénk helyeslés.) Természetesen az ő számukra is biztosítani kell állásukban a rang- és fizetésemelést. (Hosszantartó élénk helyeslés.) Ugyanez áll a bünyvizsgálat vezetésére, melyet eddig túlyomolag tapasztalatlan kezdő fiatal emberek végeztek.

A kultuszminisztert kéri fogja, hogy azon végzett tanulók névsorát, kik a tudori szigorlatokat kitűntetéssel vagy talán epgy hangyu díszrellett tettek le, időnkint szerezzék meg az intézetektől és juttassa az igazságügyi kormányzat tudomására.

Beszédét ékkennt végzi:

A t. háztól fog fűggni, hogy adandó alkalommal az egyes reformoknál, a mint azon reformok ezt megérdemlik, minden oldalú támogatásban részesítsen, melyet előre kerek s ezen kéreéssel együtt ajánlom a költségvetés elfogadását. (Hosszantartó általános élénk helyeslés és éljenzés.)

Ferenecz-esatorna-részvénytársaság.

Egész közzgazdasági életünkre, de különösen kereskedelmünkre nézve ezen oly igen fontos vállalat, melyet Túrr István tábornak létesített s mely még ma is az ő elnöklele alatt áll fenn s iver, most teszi közzé a mult évre szóló mérleget, a melyt a „Pesti Correspondenz” a következőkben ismertét:

Actívum: a régi Ferencz-esatorna 3,301,574 frt a kis-zszipar-ujvidéki öntözési és hajózási esatorna 6,098,470 frt. — a baja-bezdáni tápasatorna 4,001,303 frt. — öntözési és beruházási számla 13,939 frt. — leltári szerek számlája 125,467 frt. — leltári anyagok számlája 22,511 frt. — B. betűs részvények 700 frt. — Pénztár-számla, pesti magyar kereskedelmi bank, a baja, bezdáni, újvidéki és bács-földvári kerületi pénztárak 88,153 frt. — pesti magyar kereskedelmi bank (az előbbéségi kötvények tulajdonosai számára) 23,592 frt. — különféle adósors számlája 23,186 frt. — gazdasági termények 3774 frt. — értékpapírok 1597 frt. 1888. é. zárszámadás 3,464,726 frt összesen 17,175,298 forint.

Passzívum: Elsőbbéségi kölcsön-részletkötvények 5,000,000 frt. — A) és B) betűs részvények 8,552,000 frt. — I. építési szakasz: a régi Ferencz-esatorna 600 frt. — haszonbér letési számla és értékpapírok letési számlája 5,538 frt. váltószámla 14,400 frt. szelvénybevéltási számla 3,602,760 frt. összesen 17,175,298 frt.

A vállalat fontosságát eléggé bizonyítják a számadások, de ezektől eltekintve, arra utalunk, hogy bazánkban, mely oly roppant sokat szenved a majdnem évente meg-megújuló árvekét által, a szabályozott vizek értéke majdnem megbeszélhetetlen, főleg az alföldön.

Ujjalig is figyelmeltetjük a nagy magyar közönséget e hajózási és öntözési vállalatra, melyet még mindig nem méltányolnak érdeme szerint, holott annak vezetéseben közelítettünk meg egy jelesével találkoznak, mint Túrr István, Ullmann Károly Pál, Leeb Péter loyag, Szavoszth Alphouz, Károlyi Sándor és Andrassy Gyula igazgatósági tagok és Kiss József vezérigazgató.

— május 28. — A honvédelmi költségvetés részletes tárgyalását kezdte ma az országgyűlés, Thaly Kálmán, Bolgár Ferenecz, Tóth Ernő tettek a honvédség szerveztékének ügyeire vonatkozó észrevételeket, a mikre Fejerváry miniszter válaszolt. Beöthy Akos a hadsereg kérdését a napirendről levétetni nem engedti.

Azután átérttek az igazságügyi költségvetésre, e tételnél Boda Vilmos, Varasdy s Vester Imre szóltak.

Az úlés végén Wekerle pénzügyminiszter jelentést terjesztett be a pénzügyi közigazgatási bíróság végleges szerveztékének elhalasztásáról.

— május 29. — A mai nap eseménye Szilágyi Dezsőnek igazságügyi ministeri programbeszédje volt. E beszéd, mely nemcsak mint nagyszabású ministeri szóvalkat emelkedik ki, hanem mint mélyreható reformok tervrajza is korszakalkotó jelleggel bír, — csaknem két óráig tartott. Szilágyi Dezső az ellenékek folytonos helyeslése mellett beszélt; míg ellenben a kormány párt csak akkor tört ki zajosabb helyeslésben, mikor Szilágyi azt jelentette ki, hogy ő a reformokat a kormánnyal és kormány párttal való teljes szolidaritásban akarja végrehajtani.

Igazán komikus volt a többség lelkesedése, és elrűlta, hogy mily kevésbé van még mindig tisztáza a helyzet.

Szilágyi Dezső beszéde végén kiemelte, hogy neki reformjaihoz minden párt támogatása szükséges. S beszéde végén Szilágyi Dezső minden párt részéről hozzantartó és zajos helyeslésben részesült. Beszédjének részleteit máh helyen adjuk.

Konstatalni lehet, hogy a kormány tagjai közül a képviselőházban egyiknek sincs oly erős pozíciója, mint Szilágyi Dezsőnek.

Szilágyi után a függetlenségi pártból György Elek, s a mérsékelt ellenékek részéről Hodossy Imre és Fenyvesy Ferenecz szólaltak fel. Hodossy nyilatkozatai kiváló fontossággal bírnak.

POLITIKAI HIREK.

* Mérsékelt ellenékek kör alakult meg Szabadkán. A kör elnökévé Törley Antal, alelnökévé Német Matyas gyűzőnek Balas Imre tanár választották meg.

* Az önkéntesek tisztvi vizsgálatát szabályozó rendelkezés a képviselőház elé való terjesztését fogja követelni a függetlenségi párt ama legközelebb tárgyalás alá kerülő törvényjavaslatoznak, a melyek a véderőttörvény 25 cikk szakasza következményeinek enyhítésére a joghallgatóknak s tanárjelölteknek tanulmányi kedvezményeket adnak.

* Dr. Platt Viktor, újvidéki ügyvéd, Újvidék város főispánjával lett kinevezve.

* A költségvetési törvényjavaslatot Wekerle Sándor pénzügyminiszter a képviselőház szerdai úlése elé terjesztette. E törvényjavaslat szerint a kiadások főösszege 356.804,282 frt, a bevételek főösszege pedig 350.663,124 frt, a bevallott hiány tehát 6.141,158 frt. E hiány fedezésére a törvényjavaslat 4-ik §-a a következő intézkedést tartalmazza: »Felhatalmazatik a pénzügyminiszter, hogy ezen hiányt az 1888. évi XXXVI. t. cikk 23. §-a értelmében az államot, mint magánreál tulajdonost illető kártalanítási kötvények eladásából befolyó összegekkel, vagy a tiszaszeredi kölcsönalapa visszafolyó pénzekből, esetleg pedig, amennyiben ezen uton fedezhető nem lenne, hitel-művelet útján fedezze.»

Megyei s helyi hírek.

* Haynald jubileum. Haynald Lajos biberos érsekünk Zombor sz. kir. város egyetlen díszpolgára ezen év öszén ünnepli aidozárásának ötven éves jubileumát. Megyszerte mindenütt megindultak a mozgalmak, melyeknek célja a jubileum méltó megünneplése. Zombor sz. kir. város közönsége is kifejezést fog adni hála és kegyeletének. — Máj. hó 20-án számosan jelentek meg a városiakra nagy törbemben, az előkészítő bizottság meghívására, hogy az ünnepély felől tanácskozzanak. Dr. Margalits Ede indítványára egy emléktárgy átnyújtása határozatát el s a kegyelet és hála ezen díszes munkájának kereszteltétele Dr. Csúhas Benó polgármester elnöksége alatt működő végrehajto bizottsága bizatot. A végrehajto bizottság tagjaiak meg lettek választva: Aszt Nándor, Barthal Jozsef, Bittermann Nándor, Darázs Márk, Dobák Béla, Dzsincics Antal, Esztorgany Károly, Fernbach Bálint, Fernbach Jozsef, Falcione Lőrinc, Heindlhoffer Robert, Koczkár Zsigmond, Kandler Jozsef, Lang Florián, Loogó Simon, Dr. Margalits Ede, Mihályi János, Ördy János, Pekányos Andráss, Paracetits Czigies Ferenc legifibab, Radicsöves Sándor, Schaffner Jozsef, Szály Ferenc, Schmausz Endre, Tárcay Márk, Thum Vince, Zsuiffa Vince és Zsulyesics Ernő.

* Ujj ügyvéd, Dr. Blau Géza Szabadkán VIII. kör Virág utca Dimitrievits-falé házban ügyvédi irodát nyitott.

* A zárújságok a róm. kath. iskolában június hó 17-én kezdődnek és tartanak június hó 28-ig.

* Szerb költő ünnepése a Kisfaludy társaságban. A Kisfaludy társaság május hó 29-én egy ritka szép ünnepélyt rendezett Zmaj-Üjoványos János bácskai földnek az elő szerb költők legnagyobbikának tisztelőt, ki most ünnepli 40 éves írói jubileumát. Az ünnepélyen jelen volt díszes vendégek sorában ott voltak: b. Nikolic Fedor, az újvidéki „Matica Srbska” képviselői Üjoványos Milan, Dr. Stanovics újvidéki orvos, a ki két év előtt nagyon emlegetett ember volt, a mikor a belügyminiszter miniszter ismételt megemléstettette a „Matica Srbska” elnökevé történt megválasztását; továbbá; Dunszkyrszky szt-tamási nagybirtokos Davidovaz Újvidékről, Dimitrievits Ö-Kanizsáról, Dr. Petrovics Szabadkáról stb. stb. Az ülést Gyulai elnök nyitotta meg, ki melegen emlegette meg az ünnepelt költőt és műfordító érdemeiről, utána Hodzsics mondta el az ünnepeltnek életrajzát. Szász Károly felolvasta egy néhány költeményt Abrányi Emil fordításában. Az ülést utolsó pontját Gyulai zárbeszédje képezte. A felolvasto ülés után a Kisfaludy társaság tagjai és a szerb vendégek lakomára gyűltek össze a „Continental” vendéglőben, hol egyarást érték a magyar szerb barátságos és testvériséget díesztő felköszöntők.

* Eltűlt katoná. Hron Ede kaprt, ki a katonaközházi élelmezésnél a volt szállítóval egyetemben az állam kárára nagyobb mérvű csalásokat tett, a pesti katonabíroság negyfedél évi feyűláza itéle.

* **Tisztviselő választások Szabadján.** Május hó 28. és 29-én teltet meg Szabadján a tisztviselő választás; Hatvan különféle állás lon betöltve rendben és a legnagyobb egyetértéssel; csak két hivatal-jelölésnél volt szavazás. Ilyen minden pártiszínűzetét ment választás Szabadján még alig volt.

* **Áthelyezés.** Városunk egyik ismert kosárhelyzet alakját, Papp Ferenc honvéd hadnagy urat innen Óraviczára helyezték át. Mint értesítve vagyunk e nem várt hír soknak szíveken kellett fájdalom érzést, mivel Papp hadnagy urban ismerősei az igazi önzetlen barátot vesztik el.

* **A zombori sport-égyet,** mely életrévalóságának eddig is jelét adta azzal, hogy tagjaiban Zombor sz. kir. város győzelmében összes fiatalságát föléli, f. évi június hó 1-én tartotta meg hirdett versenyét közül az első t. i. a 32 kilométeres távgyaloglást. A versenyrendező bizottság június hó 1-én d. u. 3 órákor megjelent a távgyaloglás kiinduló pontjánál, a bezárni műüt 3 km. oszlopán. Ott voltak a versenybírák teljes számban Kőczár Zsigmond orsz. képviselő elnökelte alatt Schlaegert Gyula, Koháry Gyula, dr. Pillázanovits Mátyas és Fernbach József urak. A verseny jelentkeztek 8-an, de ezek közül 4-en visszaléptek. Elindultak: Hartmann közös hadseregbeli főhadnagy, Konebrauch, Szemő Karoly s Kikindai Aladár urak. A verseny, mint tudjuk, abból áll, hogy a versengők a műüt 3 km. oszlopától elindulnak s a 10 km. oszlopán visszafordulva 5 órá alatt a pályát megteszik. Indító és időmérő Pillázanovits Mátyas úr jelszavára a versengők megindultak Városvy László ur zombori és Henneberg Sándor bezárni bizalmi férfi ellenőrzése mellett. A verseny dacára az esős időjárásnak számos tagból álló nézőközönséget vonzott ki, s igen sokan késették a versengőket hirtónkon. Az első kitépésnél Hartmann vezettelt s megtartotta az elsőséget. Este 7 óra tájban ismét összegyűjt a közönség a verseny kiinduló terén s várta a győztest, kinek megérkezésekor első kell kezébe ragadni a kifeszített piros szalagot. Elsőnek becérkezett Hartmann József, ki az utat 4 óra 10 perc alatt tette meg. Másodiknak érkezett Konebrauch, ki a pályát 4 óra 30 perc alatt tette meg.

* **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről a vadászati és lövegyver birtokosok az 1883. évi XVIII. tör. 14. §-a alapján ez-mel felhívhatnak, hogy győvereket a városi adóhivatalnál az ott díjtalanul nyerendő bejelentési iveken f. é. június hó 20-ig jelenték be; az ezen bejelentés elmulasztók ellen a hivatkozott t. ez. 43. §-ában jelzett bírság fog alkalmaztatni. Zombor szab. kir. város tanácsa 1889. évi május hó 29-én. Dr. Csikás Bonó. polgármester.

* **Kirándulás Párisba.** A m. kir. államvasutak városi menetjegy-irodájá folyó évi július hó 2-án kirándulást rendez Szabadján-Párisba és vissza következő rendkívüli mérsékelt árk mellett: I. osztály ellátás nélkül 120 frt 50 kr. II. osztály 81 frt 40 kr. III. osztály 55 frt 30 kr. 8 napi teljes ellátással Párisban I. osztály 200 frt 50 kr. II. osztály 147 frt 40 kr. III. osztály 110 frt 30 kr. E jegyek 45 napi érvényességgel bírván, a visszautazásnál, mely a Schwajczon át történik, az utazás bármely állomáson megszakítható. Az utazó községgel kényelme csak korlátozott számú utasok vehetnek a kirándulásban részt, miért is kérjük a minél előbbi jelentkezést. Jelentkezés alkalmával 50 frt előre befizetendő. Bővebb felvilágosítással és részletes programmal az iroda szívesen szolgál. A magy. kir. államvasutak városi menetjegy-irodájá Szabadján.

* **Tanítók nyugdíja.** A tanítók nyugdíjtorvényének revíziója tárgyában megindult országos mozgalomból legutóbb a bacsisztavideki róm. kat. tanító-egyesület és Del-Baesa összes róm. kat. és gör. kel. tanító-testületi járultak. Kérvenyt intéztek a képviselőházhoz, melyben kéri, hogy vétsékek a nyugdíjazás alapjául a tanítók szolgálata idejéül is 30 év, szűnszékek meg azon ellenmondás, hogy a tanítók vagy resze 46—47 évig kénytelen szolgálni, hogy 40 beszámítható éve legyen és adassék meg a tanítói nyugdíjállapnak az eddig nyújtott évi 150 ezer frt állami szubvenzió továbbra is.

* **Népfőlköl tisztképző tanfolyamot,** mint a honvédelmi miniszterium közli, az idén csak Budapestén és pedig a gyalogság számára az első honvéd gyalog feladártnál, a lovasság számára pedig az első honvédszázadnál fognak felállítani. E tanfolyamok június hó 17-én kezdődnek. Mindama népfőlkölk, kik oly állomásra jelentkeztek, hol a tanfolyamokat a jelentkezés esekély száma miatt nem tartják meg, Budapestén e két tanfolyamban részt vehetnek. A tanfolyamra való jelentkezések az említett feladártnál, illetve huszárezredparancsnokságnál legkésőbb jun. 8-ig eszközölhetők.

* **Iparigazolványok kiadása.** A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter az országos iparpartestületi gyűlés központi bizottságának feltelegésese folytán körrendeletben utasította az összes első fokú iparhatóságokat, hogy az iparigazolványok kiadása alkalmával a szakmühelyekben töltött két, illetőleg három évi munkaidőt lehetőleg a munkakönyvekbe történet bejegyzésekkel igazolassák, amennyiben pedig munkakönyv nem léteznék, a szakbavágó munkálat töltött idő magán bizonyítvánnyal is igazolható, azonban ez esetben az ilyen bizonyítványok az illető iparpartestület, iparhatóság vagy községi előjáróság megerősítési záradékával is ellátandók. Azon okmányok pedig, amelyeknek alapján az igazolványok kiadhatók, felévig mindenesetre visszatartandók, azután is csak elfogadhatók indokolás az okmányok másolatainak benthagyása után lesznek azok kiadhatók.

* **A katonai állatorvosok oklevelét.** A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium egy fölmerült eset alkalmából kijelentette, hogy a tényleg szolgálatban álló katonai állatorvosok az esetben ölhethet magánygyakorlat, ha oklevelüket a törvényhatóságknak beiktatás és kihirdetés végett bemutatják. Erről a nevezett miniszterium tudomás végett hatóságunkat is értesítette.

* **Újonczok felléviszkálása.** Hogy az idén kivételesen később megartott fősorozás alkalmával felléviszkálásra utasított újonczok az újonczkivetés, vagy legalább a végleges számbavétel időpontjáig, vagyis június 30-ig, illetőleg augusztus 31-ig felléviszkálhatók legyenek, a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy az állandó vegyes felléviszkáló-bizottság június, július és augusztus hónapokban az idén több napon működjék, mint a előbbi években és pedig június 6. 7. és 8., továbbá 21. és 22. napján, július 5. és 6. napján és augusztus 2. és 3. napján. A többi hónapokra nézve 1888-ban megállapított működési napok változatlanul maradvánk. A felléviszkálásra utasított védőtekéseket, ha a kitűzött határidőre igazolás nélkül meg nem jelennek a felléviszkáláton, kényszereszközök alkalmazása mellett fogják elővezetni s ha elmaradásukat igazolni nem tudják, bírsággal vagy szolgálat meghosszabbítással fogják büntetni. Újabb rendelet szerint a felléviszkálásra utasított újonczok tartózkodási helyük változtatását is tartoznak bejelenteni.

* **A postahivatalok mint tudakozó-intézetek.** A posta- és táviró hivatalok némely pénz- és hitelintézet, legutóbb pedig a budapesti kereskedők és iparosok hitelszövetkezete tudakozó-intézeteknek nézi és tudakozásokkal alkalmatlanodik náluk a felől, hogy a kerületükben lakó egyes kereskedőknek és más társadalmi állású egyéneknek milyen a hitelképeségük. Erről a közmunka- és közleked. miniszter tudomást szerzévén, figyelemreztette az összes posta- és táviróhivatalokat, hogy az ilyen megkeresésekre nemesak, hogy nem kötelesek válaszolni, de sőt efféle feladatokhoz egyáltalában nem tartozó és esetleg kellemelenségekre vezető fölvilágosítások adásától óvakodniok kell. Különbösen is a posta- és táviróhivatalok egyesek hitelképeségét nem képesek megbírálni és ilyen irányú fölvilágosítások, éppen mert állami hivataloktól származnak, téves következtetésekre és visszaélésekre vezethetnénk. Az erre vonatkozó miniszteri rendeletet közelebb a helybeli posta- és táviróhivatal is megkapta.

* **Rablógylösság.** Bácskában mindinkább elharapóznak a lopások, rablások és gyilkosságok. Derekecsendörögünk egy-másután derült fel őket őrjárat nehezezkéssé küzdve, mert majdnem minden minden rablásnál egy-két községi felelős fő játszik szerepet. Május hó 23-án Doroszlón egy három tagból álló banda betört Varga Ferenc udvarába, azzal a szándékkal, hogy lovaikat ellopják. De az egyszer nem volt szerencsésük, mert a kutya, kire e fiékek valószínűleg nem számítottak, ugatással felébresztették a gazdát, s a rablók jónak látták odább menni. De ekkor észrevette őket Pániesics Mihály felelős őr, (ki annak daczára, mint látjuk, derék becsületese ember) s felszólította őket a megállásra. De a rablók felszólítását lövészekkel viszonozták és Pániesic mellett megsebeztek. De ez önmegsebezte a lélekjelenetét szintén rájuk lőtt, de nem talált. E lármára a rablók elfutottak. Csönopla felé, hol f. hó 27-én Szántó Pál ó-sztápari őrszervező és Kanyik Mihály csendőr letartóztatta őket Bosnyák, esonoplyai felelős őr házában, ki mint később kiderült, szintén részt vett a rablásban, sőt ő volt az, ki Pániesicet meglötte. A felelős őr azonban idejekorán megszökött, a másik kettőt: Almasics, mohácsi illetőségű esavargót és Petrics Antal, almasi illetőségű és lopás miatt eddig körtézett egyént a zomb. ügyészéknék adta át. E két rabló Bosnyák esonoplyai felelős őr kocsiján mentek a felelős őr társaságában Doroszlóra. Ily körülmények között, midőn maga a rabló egy a kőzbiztonság fölött őrökön egyén, valóban bántulatos, hogy a csendőrség általában eredményt elér is. Már itt volna az ideje annak, hogy Bácskában a felelős őr intézmény eltöröltesék, mert az már csak ársziainál ársziabb állapot, hogy a lakosság személy és vagyonbiztonsága e hirhét gonosztorók kezében legyen letéve.

* **Tűzeset.** Temezrinnél írják: Május 29-én 11 és 12 óra közti tűz ütött ki községünk legközlebb utcájá egyikén Stoil Fischer József házában. A lakosság meztel munkával volt elfoglalva, segegy hiányzott s az amugy is nagy szárazság miatt a ház egy pillanat alatt lángba borult. Kovács Mihály községi bírónak tapintatos és erélyes intézkedéseinek köszönhető, hogy a tűz localizálva lett és hogy több kár nem történt.

* **Szerencsétlenség a Dunán.** Apatinoból írják: Csütörtök este 1/8 órákor Bárdos István Hajduk és Utri Mihály halász, felültek egy kis esónakra, hogy rajta átmenjenek a Dunán túl fekvő Kuthi nevű vadászakba. Az ípsék megfellelhető voltak esípre és nem vettek észre, vagy nem kerülhettek már ki a „Szechenyi” gőzöst, mely esónakjuktá felfordította. Mindkét szerencsétlen rögtön elültnt. Bárdos István a „Szechenyi” gőzös személyzete kimentette, társa azonban a hullámokban lette halálát.

* **Új Iparvállalat.** Goldstein Mór, helybeli jónévt liszt- és só nagykereskedő, gőzmel működő sódarázólvá árap- és kukorica-darálólvat állított fel. Orvendetes haladást mutat az ipar és kereskedelem terén Zomborban.

* **Az árúmintáküldemények postai díjszábasának módosítása.** Az árúmintáküldeményekre nézve fonnállo postai díjszábazlyzatot a közmunka- és közlekedési miniszterium akként módosította, hogy az árúmintáküldemények a folyó évi június hó 1-től kezdve a szoronat vett magyar posta területén 50 grammig terjedő sulyban két, ezen fölül 250 grammig terjedő sulyban pedig öt kárt lesznek bérmentesítendő. A magyar korona országainak területén tulra szóló árúmintáküldemények díjszábasába továbbra is változatlan mikrad. Erről a helybeli postahivatal is megkapta már az értesítést. Felhívjuk erre az érdekelte kereskedőket figyelmét.

* **Kiállításújdonság.** A legújabb kiállítású tárgy, az angol flastromok gyűjteménye, látható mindennapon a zombori magy. olvasóköz. helyiségekben, a hol a teljes felszolásban levő bilárd posztó angol flastrommal eszkdözölendő helyettesítésére kísérletek tesznek, sajnos azonban, hogy eddig e nagy jelentőségű kísérlet — tartós dekoratív elvekűl vezetérelte — csak is a folytonossáig hiányok elhárítására szorítkozik, talán még is csak jobb volna flastrom helyett új posztót alkalmazni.

* **Szenzáción elfogatások.** Ó-Beesen — mint azt lapunkban annak idején megirtuk volt — a réti töltes építése alkalmával elkövetett esalás és hamisítás miatt a törvényszék Ó-Beesé 3 tekintélyes polgárát Dörner Márton, Nagy Péter és Peschitz Pétert elfogatta és esalás miatt vád alá helyezte. Minap pedig Dörner ellen a vádat besztűntete és csak a két utóbbi ellen tartotta fenn. Hogy a mindenkit meglepő törvényszéki végzés minő hatást kellett tartott községi közgyűlés a törvényszék végzését egyhangul meg-fellebbezhatni határozta és a szomorú ügyben a községi jogi képviselőjével első sorban Eötvös Károly, utána Polonyi Géza országgyűlési képviselőket, vagy ezeknek elfoglaltsága esetén egy harmadik országos hírv ügyvédet kér föl, ki a törvényszéki végzést megfelelőbbi és a esunya porben a községet védelmezni fogja.

* **Akács virág okozta halálát Szabadján** Schneider Frigyes szűes mester fiának, ki is m. vasárnap marokkalt ette az akács virágot, azonban vizgázatlanul egy akácsa töskét is lenyelt, mely torkában megakadt s daczára a nyomban alkalmazott orvosi segélynek halálát okozta.

* **Ebtartók figyelmebe.** A magyar kir. kuria nagy ellen-sége a kutyaéknak. Veszedelmes határozatot hozott a minap. Az elvi jelentőségű határozat alapján ezental minden gazda felelős az ebért, nemesak vagyonilag, de büntetőjogilag is. Ha ezental valakinek a kutyaéka kárt tesz másban, a kár minőségéhez képest nemesak fizet a gazda, de ugy lehet, be is csukják. A magyar királyi kúria jellelőhöz képest, az állatot vagy kutyaé tartó egyén a vagyona biztosítására tartott ebének természetét biztonság tokin-

tetésben is kitűndi köteles lévén, gondoskodni tartozik arról is, hogy állata esetleg valakinek ártalmára ne lehessen s így, ha kutyaékat sem köteve nem tartja, sem pedig szájosokkal el nem látja, beszámítási alá eső gondatlanságot követ el, mely gondatlanság következményeieit büntetőjogilag felelős.

* **Öngyilkosság.** Balázs Verona eselődéján Szabadján 24 esomag gyufát vizbe áztatott, az oldatot megitta és az erős méreg anyag fölöttén rövid időre kiszáradott.

*) **Tisztelt olvasónk!** figyelmet felhívjuk a mai számunkban megjelent „Fairbanks” hirdetésre.

*) **Egy a kolozsvári zeneképezdében** végzett fiatal ember a kottákban szerény fizetés mellett oktatást öhajjt adni. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Irodalom.

— **Új könyvek:** Zsidó hit- és erkölestan I. rész. Irta Halász N. ára 70 kr. Latás-probák. Összeállította dr. Csapodi István, ára 80 kr. Emléklapok gör. Gerlezy Gyulának, mint műegyetemi tanárnak, 25 évi működéséről; ára 30 kr. Méretes és rimes komzmondások; ára 50 kr. Haluska Benedek. Eredeti bohózat három felvonásban; irta Bartók Lajos, ára 70 kr. Tépett rózsák. Költemények; irta Papp József, ára 60 kr. Kaphatók Schöon Adolf könyvkereskedésében Zomborban.

— **Új kiadású elemi isk. tankönyvek.** Képes abécé az I. oszt. számára, ára köteve 20 kr., továbbá Képes Olvasókönyv a II. III. IV. V.—VI. oszt. számára, ára köteve 30, 36, 40 és 70 kr. — Szerkesztették: Komáromy Lajos, Lakits Vendel, Péterfy Sándor és Luttenberger Ágost. — Kiváló pedagógusok állítottak össze ez olvasó könyvet, oly tanfér-fiak, kik előtt ismeretesek a gyermek kedély, gondolát és ismeretök, felfogás, és tehetség s hozzájuk alkalmasok tudtak, s ép ennek köszönhetik, hogy a könyvek rövid fennállásuk daczára is már a legkedesebb körben vannak elterjedve. Földrajz a IV. (15-ik kiadás 30 kr.) V.—VI. (5. kiadás 40 kr.) osztály számára, Irta Lakits Vendel és Fejér Sándor. A minden évben megjelent újabb kiadás bő alkalmat szolgáltatott arra, hogy a könyvet a paedagógia és a tudomány színvonalára emeljük. Ily elterjedésnek örvend a Mayer-féle történelem (30 kr.) mely Márki Sándor átfordozásában most jelent meg, a IX-ik kiadásban. Végül Szántói gyakorlókönyv. Irta Schwarz Mór állami isk. tanító, a II. (20 kr.) III. (24 kr.) IV. (24 kr.) és a V.—VI. (36 kr.) osztály számára. E számtanok előnévi igazolására idéz-zük a közoktatásügyi tanács bírálatából következő néhány szót. „Szerző igen ügyesen vezet be, könnyű, de érdeket keltő példákot át, nehezebbek cselebb itéletet igénylők megoldásába s erre igen gyakorlati útmutatásokat nyújt. — Szóval minden lépten nyomon előrelép a gyakorlati tanfúrtn, az előadás teljesen megfelel azon tanuló felőlési főknak, kiknek szánya van. Mindezek Singer és Wolfner kiadásában jelentek meg és mutavánvul emített czég bérmentesen küld e könyvekből.

Történelmi naptár.

- Május 30.
1640. Rubens Pét. Pál. hir. festő megh.
1778. Apponyi Lázár III. Királytól grófi rangot nyert.
1789. Voltair megh. Paris.
1814. Előtt a páris béke.
Május 31.
1438. Albert magy. kir. német esászárnak koronázt.
1740. Nagy Frigyes trónra lép.
1809. Hájdu Józ. zeneszerző megh.
1873. A „Gr. Kufurst” és „König Wilhelm” hajók eszkdözése.
Junius 1.
1533. Boleyn Anna, VIII. Henr. ang. kir. neje megh.
1826. Oberlin Fr., waldersbachi lelkész, hir. philant., megh.
1879. Napoleon Lajos hg. (III. Nap. fia) a zulk által meglőtetett.
Junius 2.
1882. Garibaldi megh. Caprera szig.
Junius 3.
1676. Apor Péter törv.-író. Küküllő. főisp. megh.
1819. Anderley Antal 1884-től jezuita gener. szul Brig
1844. Angouleme hg., X. Károly fr. kir. fia, megh. Görz
1880. Maria Alexandra orosz eszárno megh.

NYILTER*).

Rohseiden Bastkleider fl. 10,50 per Robe und bessere Qualitäten. Ganz جدیدe bebrudte Frau Larbs fl. 1,20 bis fl. 3,90 p. Met. (ca. 450 verch. Definus) — verendet rohen u. Stüdtweide partes und jolferli bis Sündenabridt. Depot G. Henneberg (L. u. I. Stoffelentant.) Zürich. Waifer umgebend. Briefe fothen 10 fr. Porto.

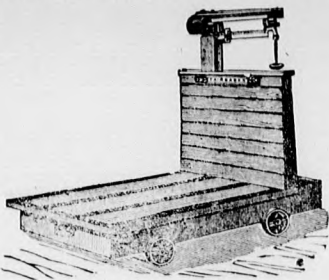
Óvás.

Bátorkodom a géptulajdonosokat arra figyelmeztetni, hogy mezőgazdasági és varrogépek javítását csak személyesen vállalom el, tehát ügyüket, vagy alkalmazottait javítások átvételével nem bízam meg.

Figyelemztem a n. é. közönséget, hogy azok, kik nevemben bármi nemű javításokat elfogadnak, esalók, kik a közönséget becsapják. Kérom tehát becses megrendeléseit csak egyedül nekem átadni. Teljes tisztelettel

Molitor A.
Első zombori gépesarnoka és ércböntődéje.
Apatini-utca 6. sz.

* E rovat alatt közölteként nem vállal felelősséget a szerk.
Felelős szerkesztő és lapulajdonos: **Dr. MOLNÁR GYULA.**
Kiadó: **OBLÁT KÁROLY.**

Fairbanks-mérlegek

az egész világon a legtekélyesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és teljességgel vannak ellátva. — Tartósság, pontosság és könnyű kezeléssé teszi az összes világhírűtől első díjat nyert legtekélyesebb mérlegek. A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízezer mérlegé áránál sem magasabbak — a hitelesítés, esamagolás és vasra való feloldás költségei befoglalva vannak. Gazdasági szerkezet és zsák-mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legtekélyesebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.
Czím: Osztr.-magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Bloch vezérigazgató
BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 12.
Gyár: Ujpest — K-Megyér.

MINDENKIT KAPHATÓ. 17 KÉTÉRTÉKŰ ÉREM

LEGFINOMABB MINŐSÉG

OLCSÓ ÁRAK

KÖNYVEN ÖLDHATÓ KAKAO

CHOCOLAT SUCHARD NEUCHÂTEL (SCHWEIZ) CACAO

17/17-15 IK* = 200 Csezsze Tgr. 10

Házeladás.

Dvorzsák Emilia féle félház telekkel szabadkézből azonnal eladandó.

Tudakozódni lehet
Sídó József századosnál
Szabadkán, Hungária-szálloda.

Legolcsóbb butorbevásárlási forrás

Zombor, főutca, a takarékpénztárral szemben.

Miután butorárú-raktáromat a tavaszi időnyre újonnan felszereltem, batorkodom a n. é. közönség becses figyelmét cégre felhívni és kérem személyesen meggyőződni arról, hogy nem szükséges többé esetleges butorvásárlás miatt a fővárosba járni, mi sok más kiadással is össze van kötve.

Választékok készletben található raktáromon több rendbeli hálószoba-, ebédlő-, szalon- és irodai berendezés, úgyszintén mindenféle egyes butor darab nyíltölgya, mint díófában, a leggyorsabbútól a legdrágábbútól kivételgel, oly jutányos árakon, hogy bátran versenyt állók bármely fővárosi üzlettel.

Kárpizott butorokat pedig, mint ennek szak-képzett embere, saját műhelyemben készítek segédimmal egyúttesen, mit oly jutányosan számítok, mint senki más.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, legfőbb igyekevésem leendő, ezt továbbra is kiérdemelni.

Mély tisztelettel

Adler A.

kárpizos-diszító és butorkereskedő.

26

Biztos fizetést

és jutalékok adok oly egyéneknek, kik törvényileg engedélyezett sorsségi eladási (részteljesítési) közbiztosítónak.

FUCHS H.

váltóüzlete 1-13
Budapest, Dorotya-utca 9.

Nincs többé fogfájás!
Könnyen verző beteg és gyulladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet elhárítja és képződését megakadályozza; a száj-nyílást azonnal megszűnteti naponta használatmal es. és k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi dr. Popp vizsgáló.

Anatherin szájjáze
Ez az any any babokozás után adja. Ez az any any babokozás után adja. Ez az any any babokozás után adja.

Dr. Popp fogpasztája
Ez az any any babokozás után adja. Ez az any any babokozás után adja. Ez az any any babokozás után adja.

Dr. Popp Anatherin fogpasztája
Ez az any any babokozás után adja. Ez az any any babokozás után adja. Ez az any any babokozás után adja.

Dr. Popp fogpor
Ez az any any babokozás után adja. Ez az any any babokozás után adja. Ez az any any babokozás után adja.

Dr. Popp nővényaszappana
Ez az any any babokozás után adja. Ez az any any babokozás után adja. Ez az any any babokozás után adja.

Dr. Popp napraforgó-Vénus-zappana
Ez az any any babokozás után adja. Ez az any any babokozás után adja. Ez az any any babokozás után adja.

Anak: Anatherin-szájjáze 50 kr., 1 ft és 1.40 kr. Anatherin fogpasztája tégelyben 1.22. Aromatikus fogpasztája 35 kr. Fogpor dobozban 63 kr. Nővényaszappan 30 kr. Napraforgó-zappan 41 kr. Vénus-zappan 50 kr.

Galle E., Saly G., Kónay Ede gyógyszerészeknél; Fautone G., Wetinger S. és Zs. kereskedőknél.

Hamisításoktól óvakodjunk!

A Popp-féle Anatherin-szájjáze, hirtelen, rendkívül nagy számban, szór- és nehezebben ellen föltérő jeleket használva, mert végyi tisztaságát meggyőző. Dr. Kálmánher es, kir. tanácsos, emer. tanár, Dr. Vladislov, emer. tanár, Dr. Popp J. G. uyk. főorvos "Anatherin-szájjáze" az igazságnak megfelelőleg föltérő jeleket használva, mert végyi tisztaságát meggyőző. Dr. Sommeschein F. L. egyetemi tanár, újk. tanácsos, emer. tanár, Berlin.

A NEW-YORK

életbiztosító társaság.

Alapított 1845-ben és tisztán kölcsönös-ségén alapul.

1889. január 1-én az aktívák 484 millió frankra rúgtak. Felosztható nyeresémet 56,703,761 frank.

A tőke letétek jövedelme 22 millió frank, ami az aktívák 5%-át meghaladja, és a tartalék 5% -át teszi. Fennállása óta, 1889. január 1-ig a társaság ki-fizetett: 300,693,499 frankot. Nyereségekért és visszatérítésekért 306,814,310.

Az 1888-ban újonnan felvett biztosítások 647 millió frankra emelkedtek.

A társaság Európa fővárosaiban egygy mint Ázsiában, Afrikában, Amerikában fiókokat állított fel. Mindezt tisztán kölcsönös-ségén alapul és mindegyik a rész-vényesek, a tőke és nyereségek a biztosítottak bizárolagos tulajdona marad.

Referenciák Magyarországon:

- A magyar általános hitelbank.
- A pesti magyar kereskedelmi bank.
- Strasser és König Budapestben.
- Deutsch Ignác és fia Budapestben.

Közlekedési felvilágosításokat ad:

a "New-York" életbiztosító társaság igazgatósága

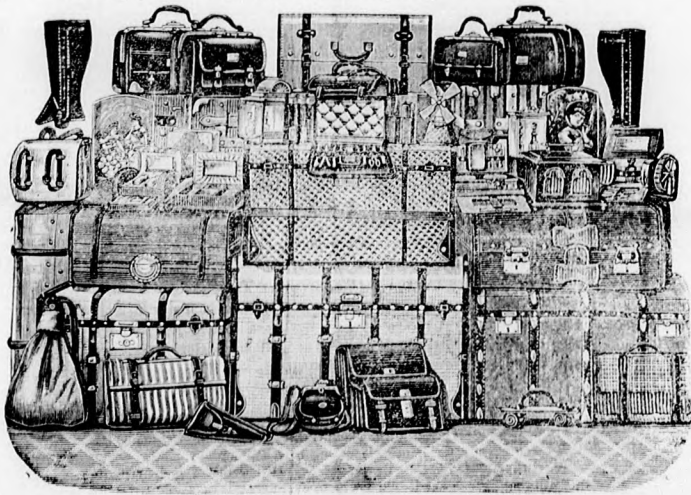
Budapest, Koronaherez-utca 20., 3-6 és a zombori főgyűnék: **Barány Lipót és Fia urak.**

Utazási cikkek raktára.

12 év óta közelismerésnek örvendő, s a nagyérdemű közönség kiváló bizalmát élvező üzleteink számát újabb időben egy utazási cikkekkel ellátott raktárral bővítettük.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen, a kerepesi út 6. sz. a. a nemzeti színház átellenében levő raktárunkra azon meggyőzősséggel hívni föl, hogy abban az említett cikkekkel a leg-jobb minőségűek, a legjutányosabb szabott árak mellett, kaphatók.

Fiók-üzletek:	
Bécs, Mollardgasse 12.	
Budapest, Hatvaniutca 10.	
Dismü-különlegességek.	
Utazó kézi koffer erős vászonból	frt 2 25 5 25
Ugyanaz barna, vízm. vászonból angol szíjjakkal	3.- 7.-
Ugyanaz oszko ezerna vászonb. angol szíjjakkal és bőr szegéssel	6 50 8.-
Ugyanaz angol forma fin. kivít.	7 50 18.-
Ugyanaz hasított dísnőbőr.	14.- 25.-
Egy. ang. dísnőbőr. leger. min.	18.- 36.-
Női és férfi fa (láda) koffer különf., vízmentes ezerna vászonnal átvonva	4.- 30.-
Utazó kosarak, áthuzatlan s áthuzott vízm. vászonb. m. nagyv.	6.- 40.-
Plaidzások erős vízm. ezernavas.	5.- 14.-
Utazó kézi tásk. egyszerű fekete bőr norp. forma	3 75 6.-
Egy. jobb minős. kiv. fém-sarkok, és előtáskával	6.- 12 50
Ugyanaz fin. különf. kivít.	12.- 30.-
Ugyanaz színes bőrökben	6.- 35.-
Ugyanaz ang. dísnőbőr.	13.- 40.-

Bátrak vagyunk megjegyezni, hogy a tájékozas végett felsorolt áruk csak csekély részét tartalmazzák azon cikkeknek, melyek, mint e szakkavagók raktárunkban minden árban és minőségben kaphatók.

Tisztelettel

Késmárky és Illés

Budapest, Kerepesi út 6. szám.